

Statens Landbruksforvaltning
Postboks 8140 Dep
0033 Oslo
Att: Carl Erik Semb

Drammen, 14. mars 2008

Søknad om å bli foregangskommuner i Økoløftet

Vi viser til Statens Landbruksforvaltnings brev datert 20. desember 2007 vedrørende invitasjon til å sende søknad til prosjektet "Økoløft i kommunene". Kommunene i Drammensregionen søker herved om å bli foregangskommuner for økologisk produksjon og forbruk. I den sammenheng søker vi om **kr 990.000 over 2 år** til gjennomføring av prosjektet.

I forrige omgang sendte hhv. Nedre Eiker, Sande og de åtte kommunene i Drammensregionen (hvor Nedre Eiker og Sande inngår) inn søknader. Av praktiske grunner innlemmes Nedre Eikers søknad i den felles søknaden. Sande deltar i den felles søknaden, men sender i tillegg en selvstendig søknad. Dette gjøres siden Sande har mål om å bli et økologisk fyrtårn, dvs. en ambisjon som krever målrettede tiltak, rask fremdrift og fleksibel prosjektorganisering.

I vår prosjektskisse datert 19. oktober 2007 ble kommunenes motivasjon for å delta og deres hensikt med prosjektet beskrevet. I henhold til retningslinjer i SLFs brev datert 20. desember vil den foreliggende søknaden fokusere på kulepunkt en, to og fem i utlysningsteksten. Søknaden er i tråd med Buskeruds og Vestfolds handlingsplaner for økologisk landbruk.

Målsetting for andeler med økologisk produksjon og forbruk

Andel av totalt matforbruk i kommunenes egne virksomheter som er økologisk er nå under 1 %. Ved avslutning av prosjektet er målet 4 %. For produksjonen er målet at 10 % av totalt dyrket areal i regionens kommuner er økologisk (ca. 5 % i dag). Se delprosjektene 1) og 2) i vedlagte fremdriftsplan for delmål og tiltak (vedlegg 1).

For å oppnå målet er det viktig å sette inn tiltak knyttet til informasjon, opplæring, bevisstgjøring, forankring og mobilisering. Tiltakene rettes mot viktige aktører som kokker/ kjøkken-sjefer, utviklingsaktører, innbyggere og kommuneansatte, se delprosjekt 4) i fremdriftsplanen, og mot deltakerne i prosjektet. Disse tiltakene gir ikke kortsiktige resultater i forhold til målsettingen, men er viktige for å opparbeide en solid plattform for å nå langsiktige mål.

Dersom vi når det angitte målet, mener vi at regionens kommuner ligger godt an til å nå målet om 15 % i 2015. Dette krever at kommunene også etter prosjektets avslutning systematisk arbeider videre mot denne målsettingen.

Sammenheng mellom regional produksjon og forbruk og samarbeid i verdikjeden

Regionens kunder må få bedre tilgang til økologisk, kortreist mat. I tillegg til en økning i produksjonen, er det avgjørende at samspillet i verdikjeden styrkes og at distribusjonen bedres. Tiltak knyttet til dette er angitt i delprosjekt 3) i fremdriftsplanen.

I regionen finnes flere eksempler på eksisterende samarbeid i verdikjeden, herunder at grossisten Økokompaniet i Sande samarbeider med en rekke lokale produsenter, at Bakermester Klausen i Nedre Eiker leverer økologisk brød til barnehager og butikker i regionen og at Egge Gaard i Lier leverer økologisk eplesaft til restauranter og butikker i regionen.

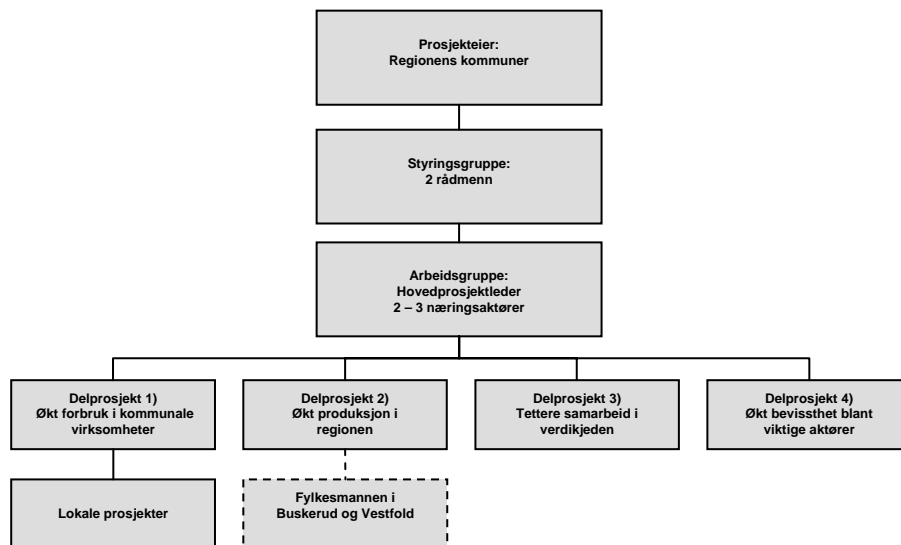
Fremdriftsplan og budsjett

Fremdriftsplan med tiltak og milepæler per halvår er vedlagt (vedlegg 1). Tiltakene skal påvirke hverandre positivt og sammen bidra til å oppnå prosjekts mål. Tiltakene skal samkjøres med andre aktørers tiltak. Hovedprosjektleder er – på vegne av prosjekteier og styringsgruppen – overordnet ansvarlig for at tiltakene gjennomføres og at målene nås. Fremdrift og måloppnåelse evalueres underveis, og det gjøres eventuelle justeringer.

Budsjett ligger vedlagt (vedlegg 2). Det søkes om støtte til gjennomføring av prosjektet på kr 495.000 per år, dvs. til sammen kr 990.000. Egenandelen er 50, 5 % inkl. egeninnsats.

Organisering av arbeidet

Prosjektet organiseres som følger:

Arbeidet knyttet til delprosjekt 1 "Økt forbruk i kommunale virksomheter" organiseres ved at det utpekes 4 lokale prosjektledere på kommunenivå, som følger opp de utvalgte kommunale virksomhetene. Prosjektlederne samarbeider tett med hovedprosjektleder, som sørger for samspill og helhet i arbeidet. Ved å involvere kommunene oppnås god lokal forankring og eierskap. Dette øker sannsynligheten for at målet knyttet til forbruk nås.

Arbeidet knyttet til delprosjekt 2 "Økt produksjon i regionen" utføres av hhv. Fylkesmannen i Buskerud og Fylkesmannen i Vestfold ihht deres handlingsplaner for økologisk landbruk. Arbeidet skjer i tett samarbeid med kommunene i "Økoløft"-prosjektet.

Hovedprosjektleder har ansvar for at prosjektet fokuserer på de mest effektfulle tiltakene og jobber på riktig måte, med god innsatsvilje og fremdrift i prosjektet. I dette inngår å legge til rette for erfaringsutveksling, faglig påfyll, nettverksbygging og motivasjon.

Godkjennelse av kommunestyrene

Kommunestyrevedtak fra de deltakende kommunene ligger vedlagt, dette omfatter kommunene Hurum, Lier, Nedre Eiker, Sande og Svelvik.

Saken legges frem for kommunestyrene i Røyken og Drammen i nær fremtid, men de vil ikke rekke å fatte vedtak før fristen 1. april. Rådmennene i de to sistnevnte kommunene vedtok på rådmannsmøtet 24. januar å legge saken frem for sine kommunestyrer, med positiv innstilling. Vi har derfor tro på at også disse kommunene vil vedta å delta i Økoløft.

Avslutning

Siden kommunene i Drammensregionen er godt i gang med sitt økologiske arbeid, kan prosjektet starte umiddelbart. Flere av kommunene deltar i programmet "Livskraftige kommuner" og "Økoløft"-prosjektet vil sees i sammenheng med dette arbeidet.

Vi håper på et positivt svar og bidrar gjerne med ytterligere informasjon dersom det skulle være nødvendig.

Med vennlig hilsen
for kommunene i Drammensregionen

Ingvil Mjøen
prosjektleder
Rådet for Drammensregionen

Vedlegg

- 1) *Fremdriftsplan*
- 2) *Budsjett*
- 3) *Kommunestyrevedtak*

FREMDRIFTSPLAN

Delprosjekt 1) Økt forbruk i kommunale virksomheter

Mål: Økt forbruk av økologiske matvarer i kommunale virksomheter i regionen, f.eks. skoler, barnehager, sykehjem, kantiner mv

Ansvar for gjennomføring: Lokale prosjektledere, i tett samarbeid med hovedprosjektleder

	1. halvår, år 1	2. halvår, år 1	1. halvår, år 2	2. halvår, år 2
Tiltak	Sikre god oppstart <ul style="list-style-type: none"> • Velge prosjektledere på kommunenivå ("lokale prosjektledere") • Velge kommunale virksomheter • Avholde oppstartsmøte for lokale prosjektledere og kommunale virksomheter • Lage lokale fremdriftsplaner, med felles tiltak og lokale tiltak Iverksette og følge opp lokale fremdriftsplaner	Iverksette og følge opp lokale fremdriftsplaner Samle alle lokale prosjektledere og kommunale virksomheter med tanke på erfaringsutveksling, faglig påfyll, nettverksbygging og motivasjon	Iverksette og følge opp lokale fremdriftsplaner Samle alle lokale prosjektledere og kommunale virksomheter med tanke på erfaringsutveksling, faglig påfyll, nettverksbygging og motivasjon	Iverksette og følge opp lokale fremdriftsplaner Samle alle lokale prosjektledere og kommunale virksomheter med tanke på erfaringsutveksling, faglig påfyll, nettverksbygging og motivasjon
Milepæler	Minimum 12 virksomheter deltar i prosjektet Prosjektorganisasjon er på plass, med godt eierskap og god driv	Minimum 15 virksomheter deltar i prosjektet	Utvalgte kommunale virksomheter velger økologisk alternativ, når dette er tilgjengelig	Oppnådd at 4 % av totalt matforbruk i kommunenes virksomheter er økologisk (målt i kroner)

Virksomheter med motivert ledelse prioriteres. Lokale fremdriftsplaner inkluderer felles tiltak, som gjelder alle de fire lokale prosjektene, og lokale tiltak (ut fra lokale utfordringer).

Tiltak: Gi informasjon om tilgang til økologisk mat, etablere distribusjonsordninger, mobilisere innkjøpsfunksjon/kjøkken, bevisstgjøre om økologisk mat/ernæring/helse, tips om menyer, bruk av sesongprodukter, hvordan unngå dyrere mat, gi informasjon om positive miljøeffekter osv.

Delprosjekt 2) Økt produksjon i regionen

Mål: Økt produksjon av økologiske matvarer i regionen, slik at regionens kunder får tilgang til økologisk, kortreist mat

Ansvar for gjennomføring: Fylkesmannen i Buskerud og Fylkesmannen i Vestfold

	1. halvår, år 1	2. halvår, år 1	1. halvår, år 2	2. halvår, år 2
Tiltak	Gjennomføre tiltak ihht økologisk handlingsprogram for hhv FM Buskerud og FM Vestfold, samt eget Buskerudprosjekt vedrørende økologisk mat	Arbeide videre med tiltakene	Arbeide videre med tiltakene	Arbeide videre med tiltakene
Milepæler	Oppnådd mål ihht prosjektplaner	Oppnådd mål ihht prosjektplaner	Oppnådd mål ihht prosjektplaner	Oppnådd mål ihht prosjektplaner Oppnådd at 10 % av totalt dyrket areal i regionens kommuner er økologisk

Tiltak rettes mot at eksisterende produsenter av økologiske matvarer produserer mer, at flere bønder legger om fra tradisjonell til økologisk produksjon, at produksjonen i større grad samsvarer med den lokale etterspørselen mv.

Delprosjekt 3) Tettere samarbeid i verdikjeden

Mål: Bedre kobling mellom aktører i verdikjeden (kunder, butikker, grossister, distributører og produsenter), slik at kortreist, økologisk mat distribueres på en kundeorientert og rasjonell måte

Ansvar for gjennomføring: Hovedprosjektleder

	1. halvår, år 1	2. halvår, år 1	1. halvår, år 2	2. halvår, år 2
Tiltak	Kartlegge de kommunale virksomhetenes behov for ulike matvarer, leveringsbetingelser mv. Videreformidles til øvrige ledd i verdikjeden Lage oversikt over distributører av økologisk mat, som er lett tilgjengelig for kundene	Etablere enkle distribusjonsordninger for de kommunale virksomhetene Koble kunder, produsenter og distributører og sørge for god informasjonsflyt	Arbeide videre med de tiltakene som ikke er avsluttet, og ta tak i nye tiltak	Arbeide videre med de tiltakene som ikke er avsluttet, og ta tak i nye tiltak
Milepæler	Kartlagt virksomhetenes behov, videreformidlet dette til verdikjeden Publisert oversikt over distributører av økologisk mat	Bidratt til at avtaler er inngått mellom aktører i verdikjeden	Etablert enkle distribusjonsordninger	Oppnådd forventet effekt av igangsatte tiltak

Andre tiltak: Belyse utfordringer rundt distribusjon, bidra til å utvikle "billige" distribusjons-system og abonnementsordninger (unngå fordyrende mellomledd), felles salgsselskap, forhandle med produsent og salgssledd for å få ned priser mv.

Delprosjekt 4) Økt bevissthet blant viktige aktører

Mål: Økt bevissthet rundt økologiske matvarer blant kokker/kjøkkensjefer, utviklingsaktører, innbyggere og kommuneansatte for å skape gode ambassadører

Ansvar for gjennomføring: Hovedprosjektleder

	1. halvår, år 1	2. halvår, år 1	1. halvår, år 2	2. halvår, år 2
Tiltak	Gjennomføre 1 arrangement for kokker/kjøkkensjefer Medarrangør for 1 arrangement for utviklingsaktører Sikre at innkjøpsavtaler via fylkeskommunen gir tilgang til økologisk mat Ta kontakt med Grønn Hverdag ifm "tegneserie"	Gjennomføre 1 arrangement for kokker/kjøkkensjefer Medarrangør for 1 arrangement for utviklingsaktører Gi opplæring om økologisk mat til kommunenes verneombud Arbeide videre med de tiltakene som ikke er avsluttet, og ta tak i nye tiltak	Gjennomføre 1 arrangement for kokker/kjøkkensjefer Medarrangør for 1 arrangement for utviklingsaktører Gi opplæring om økologisk mat til kommunenes verneombud Arbeide videre med de tiltakene som ikke er avsluttet, og ta tak i nye tiltak	Gjennomføre 1 arrangement for kokker/kjøkkensjefer Medarrangør for 1 arrangement for utviklingsaktører Arbeide videre med de tiltakene som ikke er avsluttet, og ta tak i nye tiltak
Milepæler	Minimum 10 deltakere på arrangement for kokker Innkjøpsavtaler gir tilgang til økologisk mat	Minimum 10 deltakere på arrangement for kokker "Tegneserie" er laget	Minimum 15 deltakere på arrangement for kokker Alle verneombud har fått tilbud om opplæring	Minimum 15 deltakere på arrangement for kokker

Kokker/kjøkkensjefer

Arbeider på storkjøkken, kantiner, restauranter, hoteller, catering mv, dvs. både offentlig og privat sektor. Tiltak skjer i samarbeid med Kokkenes Mesterlaug, feks. ved å gjennomføre turer til økologiske produsenter der de kan smake på råvarene og lage mat, arrangere møter og kurs med økologisk mat som tema, kartlegge interesse, kjennskap og evt. motforestillinger mot økologisk mat for å definere nye tiltak.

Utviklingsaktører

Omfatter landbruksorganisasjoner, landbrukskontorer, NHO, Innovasjon Norge mv. Tiltak omfatter å gjennomføre arrangementer, primært på aktørenes faste arenaer, som øker kompetansen og motiverer til videre arbeid. Dette kan være i form av kurs, møter mv, fortrinnsvis i samarbeid med fagpersoner.

Kommuneansatte

Aktuelle tiltak: Opplæring av verneombud og virksomhetsledere, evt. innenfor rammen av programmet "Livskraftige kommuner". Opplæring av kjøkkenpersonalet i kommunale virksomheter.

Innbyggere

Aktuelle tiltak: Utarbeide "tegneserie" for å informere om og skape interesse for økologisk mat, jfr. Grønn Hverdags tegneserie, som publiseres på alle "Økoløft"-kommunenes hjemmesider og via andre kanaler. Ha stand i butikker, hvor kundene kan høre om og smake på økologisk mat og få med seg en brosjyre. Kurs om økologisk mat for butikkansatte, for at de skal kunne veilede kundene bedre. Synliggjøre økologisk mat på lokale arrangementer.

BUDSJETT

Prosjektets budsjetterte kostnader per år fordeler seg som følger:

1) Kommunene	kr 480.000	(4 lokale prosjektledere à 20 % stilling)
2) Styringsgruppe	kr 5.000	
3) Arbeidsgruppe	kr 10.000	
4) Prosjektleder reiseliv	kr 10.000	
5) Prosjektleder Økoløft	kr 360.000	(60 % stilling, inkl. sosiale kost, PC, telefon, husleie)
6) Bevisstgjøring	kr 60.000	(foredragsholdere, servering, materiale mv)
7) Kompetansetiltak	kr 50.000	(kurs, møter, samlinger mv)
8) Andre driftskostnader	kr 25.000	(nettverksarbeid, materiale mv)
<u>Budsjetterte kostnader</u>	<u>kr 1.000.000</u>	

Postene 1) – 4) er egeninnsats. Dette tilsvarer kr 505.000, dvs. en egenandel på 50,5 % av budsjetterte kostnader.

Det legges opp til følgende finansiering per år:

Egeninnsats	kr 505.000
<u>Økoløft-prosjektet</u>	<u>kr 495.000</u>
<u>Budsjetterte inntekter</u>	<u>kr 1.000.000</u>

Det søkes om støtte til gjennomføring av prosjektet på kr 495.000 per år, dvs. til sammen kr 990.000 over 2 år.